

A, Á

a ♦♦♦♦ határozott névelő (magánhangzóval kezdődő szó előtt) **az**

abajgat ♦ ige ~ni (népi)

1. (Állatot, esetleg személyt) kerget, hajszol. *Ne abajgasd a kiscsibéket!* **2.** Pizskál, zaklat, nyugagat valakit, valamit. *Ha folyton abajgatsz, nem tudok dolgozni. Ne abajgasd azt az órát, mert elrontod!* **3.** (rég.) Ordítva kiabál. *A vásár zajából csak akkor hallunk valamit, ha egy árus vagy kocsis hangosan abajgat.*

abakusz ♦ fn ~ok, ~t, ~a

1. Ókori számológépet vagy számolóasztalt. *Az abakuszon korongok vagy kövek képviselték a számjegyeket, ezek mozgatásával lehetett szorozni és osztani.* **2.** (Az ókori görög építészetben:) Az oszlopfőnek a terhelést átvevő, négyzetes vagy kerek záróeleme. *Az építők munkások már az abakuszt faragták.*

abál ♦ ige ~ni

Ízesített lében rövid ideig főz valamit. *Szalonnát abál, aztán megpaprikázza.*

abaposztó ♦ fn

Durva, festetlen posztó. *A székely viselet abaposztóból készül.* (Jelzőként:) *Abaposztó zekét hord.*

abbahagy ♦♦♦♦ ige ~ni

Nem folytat tovább valamit. *Családi okokból abbahagyta tanulmányait.*

abbamarad ♦♦♦ ige ~ni

Nem folytatódik. *A váratlan zápor miatt abbamaradt a szabadtéri előadás.*

ábécé ♦♦♦ fn ~k, ~t, ~je

1. Egy nyelv betűinek összessége. *Leírja a görög ábécét.* **2.** Betűrend. *Sorold szoros ábécébe a megadott szavakat!* **3.** Az írás-olvasás ismerete. *Már megtanulta az ábécét.* **4.** Valamire vonatkozó elemi ismeretek összessége. *Elsajátította a számítógép kezelésének ábécéjét.* **5.** Élelmiszertölt. *Lemegyek az ábécébe tejért.*

ablak ♦♦♦♦ fn ~ok, ~ot, ~a

1. Épületen, járművön a világosság és a levegő bebocsátására való (zárható) nyílás. *Nyisd ki az ablakot, hadd jöjjön be egy kis friss levegő! Egy kis ablakon át leolvasható a mérőóra állása. (átvitt) A televízió ablak a világra, segítségével tu-*

domást lehet szerezni a nagyvilág eseményeiről. **2.** (Számítógép képernyőjén) kerettel határolt téglalap alakú terület, melyben dokumentum vagy információ van vagy lehet. *Nyiss egy új ablakot a szövegszerkesztőben, és másold át oda ezt az oldalt!*

ábra ♦♦♦♦ fn ~k, ~t, ~ja

1. Vázlatos szemléltető rajz, kép. *A szöveget ábrákkal tették érthetőbbé.* **2.** (szleng) Helyzet. *Mi az ábra?*

abrak ♦♦♦ fn ~ok, ~ot, ~ja

1. Szemes vagy más, nem szálas takarmány. *Abra-
rakot ad a lovának.* **2.** (tréfás) Ennivaló. *Valami
abrakot is kell venni.*

abrakadabra ♦ fn ~k, ~t, ~ja

1. Keleti varázsszó. *Abrakadabra! – mormolta a
varázsló, és az oroszlán kisegérré változott.* **2.** Értelmetlen beszéd. *Abrakadabrával még senki nem
oldotta meg a problémáját.*

ábránd ♦♦♦♦ fn ~ok, ~ot, ~ja (választékos)

(Megvalósíthatatlan) elképzelés, vágy, tervezgetés. *Sokszor nagy a különbség ábránd és valóság között.*

ábrándozlik ♦♦♦♦ ige ~ni

(Megvalósíthatatlan) dolgokat elképzel. *Nem ha-
lad a munkával, folyton csak ábrándozik. Egy
afrikai utazásról ábrándozik, vágyakozva gon-
dol rá.*

ábrázat ♦♦♦♦ fn ~ok, ~ot, ~a

Arckifejezés. *Savanyú az ábrázata, mert becsap-
ták.*

ábrázol ♦♦♦♦ ige ~ni

1. Rajzzal, képpel szemléltet. *A beteg hőmérsék-
tének alakulását grafikonnal ábrázolják a láz-
lapon.* **2.** Technikai eszközzel megjelenít. *A fény-
kép egy távoli rokont ábrázol.* **3.** Művészi
eszközökkel bemutat. *A dráma Galilei életét áb-
rázolja.*

abroncs ♦♦♦ fn ~ok, ~ot, ~a

1. Gyűrűszerű, szoros összetartó pánt. *Abroncsot
tesz a hordóra.* **2.** Gumiabroncs. *Új abroncsokat
vett az autójára.*

abrosz ♦♦♦♦ fn ~ok, ~t, ~a

1. Általában étkezéshez használt asztalterítő. *Fe-
hér abrosszal terítette meg az ünnepi asztalt.* **2.** (rég.) Térkép.

acél ♦♦♦♦ fn ~ok, ~t, ~ja

1. Edzett vasötözet. *A kés pengéje acélból van.* (Jelzőként:) *Acél mérőszalagot vett elő a zseb-
ből.* **2.** Rendkívül erős, szívós. *Minden izma csu-
pa acél.* (Jelzőként:) *Acél idegrendszere van.* **3.** A
kard pengéje. *Szikrát hányt az acél, amint a vité-
zek összecsaptak.*

achtel ♦ szn (Óv bizalmas)

A liter nyolcadrésze. *Amnyira ízlett neki a bor,
hogy több achtelt megivott belőle.*